

Sygn. akt VIII Gz 25/15

POSTANOWIENIE

Dnia 13 kwietnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy, VIII Wydział Gospodarczy

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Marek Tauer

Sędziowie: SO Wojciech Wołoszyk

SR del. Artur Fornal (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 13 kwietnia 2015 r. w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) W. S., E. N., J. P. Spółka jawna z siedzibą w B.

przeciwko (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W.

o ochronę prawa służebności gruntowej

na skutek zażalenia pozwanego na postanowienie Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 16 grudnia 2014 r. (sygn. akt VIII GC 2320/14)

p o s t a n a w i a:

oddalić zażalenie.

Sygn. akt VIII Gz 25/15

UZASADNIENIE

Powód – (...) W. S., E. N., J. P. Spółka jawna w B. w pozwie skierowanym przeciwko (...) S.A. w W. domagał się udzielenia zabezpieczenia dochodzonego roszczenia o przywrócenie stanu poprzedniego (poprzez usunięcie ogrodzenia wybudowanego na położonej w B. przy ul. (...) działce o nr (...) dla której prowadzona jest księga wieczysta KW nr (...), a usytuowanego przy granicy z działką o nr (...)) i zaniechanie dalszych naruszeń (polegających na grodzeniu przestrzeni w pasie powierzchni gruntu w odległości do 8 metrów od linii granicznej pomiędzy ww. działkami nr (...)) poprzez nakazanie pozwanemu na czas trwania postępowania :

- usunięcia fragmentu ogrodzenia o długości 8 metrów wybudowanego na ww. działce nr (...) poczynając od punktu znajdującego się w odległości 27,10 m od zachodniej granicy działki nr (...), a kończąc w punkcie znajdującym się w odległości 35,10 m od zachodniej granicy tej działki,
- zaniechania naruszeń w postaci grodzenia przestrzeni na ww. działce nr (...) w pasie powierzchni gruntu stanowiącego pole kwadratu o boku długości 8 m (pomiędzy punktami zlokalizowanymi : na linii granicznej pomiędzy działkami (...) – w odległości 27,10 m. i 35,10 m. od zachodniej granicy ostatniej z ww. działek oraz w odległości 8 m od powyższej linii granicznej.

Postanowieniem z dnia 16 grudnia 2014 r. Sąd Rejonowy w Bydgoszczy udzielił zabezpieczenia roszczenia pozwu poprzez nakazanie pozwanemu (w sentencji oznaczonemu omyłkowo jako „uczestnik”), aby usunął fragment

ogrodzenia o długości 8 metrów wybudowanego na położonej w B. przy ul. (...) działce o numerze (...) stanowiącej nieruchomości dla której prowadzona jest księga wieczysta KW nr (...) – poczynając od punktu znajdującego się w odległości 27,10 m. od zachodniej granicy działki nr (...), a kończąc w punkcie znajdującym się w odległości 35,10 m. od zachodniej granicy tej działki na czas trwania niniejszego postępowania. W pozostałej części wniosek powoda o udzielenie zabezpieczenia został powyższym postanowieniem oddalony.

W uzasadnieniu Sąd Rejonowy wyjaśnił, że biorąc pod uwagę treść przedłożonych wraz z pozwem dokumentów roszczenie powoda zostało uprawdopodobnione. Z dokumentów tych wynika, że służebność gruntowa polegająca na prawie przejścia i przejazdu przez działkę nr (...) – przysługująca powodowi jako użytkownikowi wieczystemu nieruchomości (władnącej) obejmującej działkę nr (...) – wykonywana jest w celach manewrowych przez samochody ciężarowe przy wjeździe i wyjeździe z nieruchomości władnącej, a na ten cel wykorzystywany jest pas gruntu nieruchomości obciążonej o szerokości ok. 8 m. Wedle twierdzeń powoda w związku z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą pojazdy ciężarowe dostarczają do jego przedsiębiorstwa materiały wielkogabarytowe od strony północnej należącej do niego działki, gdyż tam znajdują się dużych rozmiarów wejścia do hali wykorzystywanej na ten cel. Z uwagi na ukształtowanie terenu nie jest możliwe dotarcie przez większe pojazdy do budynku tej hali od innej strony niż północna (tj. od granicy z działką nr (...)). Zdaniem Sądu pierwszej instancji skoro zostało uprawdopodobnione, że fakt uniemożliwienia dostępności przejazdu samochodom ciężarowym przez fragment działki nr (...) (w pasie gruntu w którym samochody te wykonywały manewr zawracania) naraża powoda na szkodę polegającą na możliwej utracie dochodów – skutkiem rozwiązania umów przez kontrahentów i nieprzystępowania do kolejnych – to udzielenie zabezpieczenia polegającego na nakazaniu zdemontowania odpowiedniej części ogrodzenia jest w niniejszej sprawie uzasadnione w świetle art. 755 § 1 i § 2⁽¹⁾ k.p.c. i nie obciąża pozwanego ponad potrzebę. W ocenie tego Sądu brak było natomiast podstaw do zabezpieczenia roszczenia na przyszłość w postaci nakazania zaniechania ewentualnych naruszeń, taki sposób zabezpieczenia byłby bowiem zbyt daleko idący.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożył pozwany zaskarżając je w części w jakiej udzielono zabezpieczenia i wnosząc o jego uchylenie, ewentualnie zmianę poprzez nałożenie na powoda – w trybie art. 739 § 1 k.p.c. – obowiązku uiszczenia kaucji w kwocie 15.000 zł na zabezpieczenie roszczeń pozwanego powstałych w wyniku wykonania postanowienia, a także zasądzenia kosztów postępowania zażaleniowego.

W uzasadnieniu skarżący podniósł, że nie doręczono mu dotychczas odpisu pozwu – w którym miał zostać złożony wniosek o zabezpieczenie – zatem nie ma on możliwości ustosunkowania się do dokumentów (środków uprawdopodobnienia) jakie miały być do niego załączone i na których Sąd oparł swoje rozstrzygnięcie. Zdaniem pozwanego fakt niedoręczenia mu odpisów ww. dokumentów (załączników do pisma procesowego strony przeciwnej) prowadzi do nieważności postępowania z powodu pozbawienia uczestnika możliwości obrony jego praw (art. 379 pkt 5 k.p.c.) i już tylko ta okoliczność powinna stanowić podstawę uchylenia zaskarżonego postanowienia. Z ostrożności pozwany zarzucił także, iż zgłoszone roszczenie nie zostało uprawdopodobnione w stopniu uzasadniającym udzielenie zabezpieczenia, a powód nie ma w tym zakresie interesu prawnego. Zdaniem skarżącego nie jest bowiem jasne jakiego roszczenia dotyczyć ma zabezpieczenie (o ochronę posiadania czy też prawa służebności gruntowej). Nadto sposób ujawnienia w księdze wieczystej przedmiotowej służebności przejazdu i przejścia powoduje, iż nie nadaje się ona do wykonania (nie określono przebiegu drogi przez działkę obciążoną, szerokości tejże drogi, sposobu jej urządzenia, a także częstotliwości przejazdu). W ocenie pozwanego o jakiegokolwiek dowolności w wyborze sposobu wykonywania służebności nie może być mowy, gdyż naruszałoby to regulację art. 285 i 288 k.c. Także norma interpretacyjna zawarta w art. 287 k.c. – dotycząca sposobu wykonywania służebności – nie może służyć do ustalenia jej treści, bowiem w zakresie essentialiae negotii (essentialiae servitutis) konieczne jest stanowcze postanowienie. Powodowi nie przysługuje zresztą służebność manewrowania (mająca ułatwić korzystanie z nieruchomości), a jedynie przejścia lub przejazdu (której celem jest zapewnienie dostępu do innej nieruchomości). W konsekwencji manewrowanie przez powoda pojazdami czy też ich parkowanie na nieruchomości pozwanego nie służy celom ww. służebności, lecz w istocie rzeczy jest przykładem naruszenia prawa pozwanego do swobodnego korzystania z jego działki. Pozwany dowodził także, iż działka nr (...) posiada odpowiedni dostęp do drogi publicznej poprzez działkę nr (...) (której współużytkownikiem wieczystym także jest powód), a także, że jest możliwe manewrowanie tą drogą

przez powoda pojazdami ciężarowymi, jak i ich zatrzymywanie, załadunek i rozładunek oraz postój przy budynkach wykorzystywanych przez niego do prowadzenia działalności gospodarczej. Pozwany pozostawił zresztą powodowi możliwość przejścia przez działkę nr (...) poprzez stosowne otwory (bramy) w ogrodzeniu wybudowanym w tym jedynie celu, aby zabezpieczyć ww. działkę przed samowolnymi naruszeniami jego prawa (parkowaniem pojazdów na całej jej szerokości, a także zanieczyszczeniem, składowaniem i paleniem śmieci oraz załatwianiem potrzeb fizjologicznych przez pracowników powoda). Koszty związane z usunięciem z terenu działki śmieci, fekaliów oraz innych zanieczyszczeń (a także rekultywacji tego terenu) pozwany ocenił na łączną kwotę 15.000 zł, co uzasadniać ma ewentualnie nałożenie na powoda obowiązku wpłacenia do depozytu sądowego kaucji na zabezpieczenie roszczeń pozwanego powstałych w wyniku wykonania postanowienia o zabezpieczeniu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje :

Zażalenie pozwanego okazało się bezzasadne.

Należy przede wszystkim wyjaśnić, że chociaż w sprawie doszło do omyłkowego zakwalifikowania przez Sąd Rejonowy dochodzonego roszczenia jako posesoryjnego – w sytuacji gdy nie dotyczy ono naruszenia posiadania (art. 344 § 1 k.c. w zw. z art. 478 k.p.c.), lecz w istocie rzeczy ochrony ograniczonego prawa rzeczowego (art. 222 § 2 k.c. w zw. z art. 251 k.c.) – nie oznacza to jednak, że samo rozstrzygnięcie tego Sądu nie jest prawidłowe. Także ta okoliczność, że pozwanemu nie został jeszcze doręczony odpis pozwu z wnioskiem o zabezpieczenie nie stała na przeszkodzie w udzieleniu zabezpieczenia, gdyż postępowanie w tym przedmiocie ma charakter przyspieszony i odformalizowany (zob. uzasadnienie postanowienia Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 24 lutego 2014 r., I ACz 282/14, LEX nr 1467035, a także Sądu Okręgowego w Bydgoszczy z dnia 30 kwietnia 2014 r., II Cz 270/14, opublikowane w Portalu Orzeczeń Sądów Powszechnych). Wyjaśnić również należy, że zarządzenie o zwrocie pozwu w niniejszej sprawie zostało uchylone przez tutejszy Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 13 kwietnia 2015 r. (sygn. akt VIII Gz 34/15).

Zgodnie z art. 730⁽¹⁾ § 1 k.p.c. udzielenia zabezpieczenia może żądać strona, jeżeli uprawdopodobni roszczenie oraz interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia. Jak o tym stanowi art. 730⁽¹⁾ § 2 k.p.c. interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia istnieje wtedy, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie.

Należy zgodzić się z Sądem Rejonowym, że powód w dostatecznym stopniu uprawdopodobnił swoje roszczenie. Stosownie do art. 243 k.p.c. nie było w takim przypadku wymagane jego udowodnienie (wykazanie), uprawdopodobnienie nie oznacza bowiem pewności istnienia konkretnego roszczenia, a jedynie jego prawdopodobieństwo w świetle podniesionych i należycie uargumentowanych twierdzeń (tak m.in. Sąd Apelacyjny w Poznaniu w postanowieniu z dnia 22 kwietnia 2013 r., I ACz 467/13, LEX nr 1331103). Jak słusznie zauważył Sąd Apelacyjny w Katowicach w uzasadnieniu postanowienia z dnia 27 stycznia 2014 r., V ACz 1061/13 (LEX nr 1428110) chociaż taki wniosek może się w ostatecznym rezultacie okazać fałszywy po przeprowadzeniu głębszej analizy stanu faktycznego i prawnego, nie ma to jednak wpływu na ocenę zasadności udzielenia zabezpieczenia, gdyż istotą postępowania zabezpieczającego jest to, że Sąd dokonuje jedynie pobieżnej analizy dostarczonego przez powoda (uprawnionego) materiału dowodowego. Częstym środkiem uprawdopodobnienia są pisemne oświadczenia osób trzecich, natomiast w zasadzie nie powinno się ono opierać na samych tylko twierdzeniach strony (zob. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 19 czerwca 1951 r., C 398/51, OSN 1951, nr III, poz. 89, postanowienie tego Sądu z dnia 20 lutego 2008 r., III SK 28/07, LEX nr 452469, a także Komentarz do kodeksu postępowania cywilnego pod redakcją Tadeusza Erecińskiego, Wydawnictwo LexisNexis, Warszawa 2006 r., str. 556, art. 243, teza 3 i 4.)

Wyjaśnić w związku z tym trzeba, że Sąd Okręgowy rozpoznający niniejsze zażalenie nie jest jeszcze uprawniony do merytorycznej oceny zasadności żądania pozwu – także w świetle twierdzeń, zarzutów i dowodów powołanych przez pozwanego w zażaleniu – natomiast z treści załączonych do pozwu dokumentów, a w szczególności opinii prywatnej sporządzonej przez mgr inż. A. H. dotyczącej możliwości manewrowania samochodem ciężarowym w obrębie działki o nr ewid. (...) wynika, że ustawienie jakichkolwiek liniowych przeszkód (np. ogrodzenia) w odległości mniejszej od 8 m. od granicy działki o nr ewid. (...) (od strony działki nr (...)) uniemożliwi dowóz profili aluminiowych o

długości 7 m., wykorzystywanych do produkcji przez powoda, na teren jego zakładu (zob. k. 33-35 akt sprawy). W świetle powyższego dochodzone roszczenie nie opiera się na samych tylko twierdzeniach powoda, a jego interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia jest oczywisty. Sąd odwoławczy w pełni podziela w tym zakresie argumentację przedstawioną w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia.

Przepis art. 755 § 1 pkt 1 k.p.c. przesądza o tym, iż sąd udziela zabezpieczenia roszczenia o charakterze niepieniężnym jakie stosownie do okoliczności uważa za odpowiednie – także poprzez unormowanie praw i obowiązków stron na czas trwania postępowania. Przepis ten stanowi podstawę stosowania tzw. nowacyjnych zabezpieczeń polegających na stworzeniu nowego prowizorycznego stanu prawnego. Zauważyć należy, że takie zabezpieczenie co do swej treści może nie różnić się od merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy, o ile uprawniony uprawdopodobni, że bez takiego zabezpieczenia narażony będzie na szkodę albo inne niekorzystne skutki (art. 755 § 2⁽¹⁾ k.p.c.). Konieczność odwrócenia takich skutków jest szczególnym przejawem interesu prawnego w uzyskaniu zabezpieczenia (tak Sąd Apelacyjny w Poznaniu w postanowieniu z dnia 6 maja 2013 r., I ACz 766/13, LEX nr 1313388). Wbrew stanowisku pozwanego brak natomiast podstaw do uznania, aby samo wykonanie zaskarżonego postanowienia – polegające na zdemontowaniu fragmentu ogrodzenia o długości 8 metrów – wiązało się dla pozwanego z jakąkolwiek szkodą uzasadniającą złożenie przez powoda kaucji na zabezpieczenie roszczeń z tego tytułu w trybie art. 739 § 1 k.p.c. Sąd w tym przypadku powinien oceniać bowiem nie tyle potencjalną, co realnie grożącą szkodę, jaka może powstać w wyniku wykonania postanowienia udzielającego zabezpieczenia (zob. m.in. I. Gil [w] Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, pod red. prof. dr hab. E. Marszałkowskiej-Krześ, Legalis 2015, nb 3 do art. 739).

Mając na uwadze przytoczone okoliczności Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji. Brak było natomiast podstaw do orzekania na tym etapie postępowania o kosztach związanych z wniesieniem zażalenia na postanowienie w przedmiocie zabezpieczenia, sąd rozstrzyga bowiem o kosztach postępowania zabezpieczającego dopiero w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie (art. 745 § 1 k.p.c.).

--	--